

Міністерство освіти і науки України  
 Національний технічний університет  
 «Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки

Фінансово-економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

**ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА**

кваліфікаційної роботи ступеню **бакалавра**  
 (бакалавра, магістра)

студента Тимошенко Катерини Ігорівни  
 (ПБ)

академічної групи 071-163-1  
 (шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»  
 (код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»  
 (назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»  
 (офіційна назва)

на тему: «Облік і аудит надходження та реалізації готової продукції (на прикладі ТОВ «Стронгдрінк»)»  
 (назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Пашкевич М.С.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Пашкевич М.С.		

Дніпро

2020

**ЗАТВЕРДЖЕНО:**

завідувач кафедри

обліку та аудитуПашкевич М.С.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«\_\_» \_\_\_\_\_ року

**ЗАВДАННЯ**  
**на кваліфікаційну роботу**  
**ступеню роботи ступеню бакалавра**  
**(бакалавра, магістра)**

Студенту Тимошенко К.І. академічної групи 071-163-1  
 (прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»

(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

**на тему:**

«Облік і аудит надходження та реалізації готової продукції (на прикладі ТОВ

«Стронгдрінк»»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від \_\_\_\_\_  
 № \_\_\_\_\_

Розділ	Зміст	Термін
1	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «СТРОНГДРІНК»У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	20.04.20 – 05.05.20
2	ОБЛІК НАДХОДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	06.05.20- 22.05.20
3	АУДИТ НАДХОДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	23.05.20- 14.05.20

**Завдання видано**

\_\_\_\_\_ (підпис керівника)

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 20.04.2020 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 15.06.2020 р.

**Прийнято до виконання**

\_\_\_\_\_ (підпис)

Тимошенко К.І.

(прізвище, ініціали)

## РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 59 с., 11 рис., 12 табл., 2 додатка, 51 джерел.

ОБЛІК, ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ, ВИРІБ, ВИРОБНИЦТВО, БРАК, НАПІВФАБРИКАТ, ВИРОБНИЧА СОБВАРТІСТЬ, ВИТРАТИ, АУДИТ,

Предмет дослідження - операції підприємства з надходження та реалізації готової продукції.

Об'єкт розроблення – ТОВ «Стронгдрінк», з прикладу діяльності якого розглядається бухгалтерський облік і аудит операцій, пов'язаних з випуском і продажем готової продукції.

Мета роботи – дослідження і узагальнення теоретичних та практичних аспектів обліку й аудиту надходження та реалізації готової продукції.

Наведено процес документування господарських операцій з руху готової продукції. Показана методика проведення інвентаризації готової продукції. Показано облікове відображення операцій з руху готової продукції. Продемонстрована методика перевірки і контрольні процедури. Визначені етапи аудиту готової продукції. Проведена аудиторська перевірка готової продукції на підприємстві та її зроблено її документальне оформлення.

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту готової продукції на підприємствах відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку ні підприємстві.

## ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «СТРОНГДРІНК» У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	7
1.1. Характеристика діяльності підприємства	7
1.2 Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Стронгдрінк»	11
1.3 Аналіз внутрішніх та зовнішніх чинників, що мають вплив на діяльність ТОВ «Стронгдрінк»	14
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК НАДХОДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	22
2.1. Документування господарських операцій з руху готової продукції	22
2.2 Інвентаризація готової продукції	25
2.3 Відображення операцій з руху готової продукції	31
Висновки до розділу 2	36
РОЗДІЛ 3. АУДИТ НАДХОДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	38
3.1 Методика перевірки і контрольні процедури	38
3.2 Етапи аудиту готової продукції	42
3.3 Аудиторська перевірка готової продукції на підприємстві та її документальне оформлення	47
Висновки до розділу 3	51
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	55
ДОДАТКИ	60



## ВСТУП

З кожним роком кількість підприємств, що займаються виробництвом продукції та її продажами, стрімко збільшується. У зв'язку з цим конкуренція між такими підприємствами стає більш відчутною та жорсткою. Темпи росту об'єму виробництва продукції, удосконалення її якості впливають на прибуток, рентабельність такої діяльності та безпосередньо на конкурентоспроможність. Саме тому важливо приділяти особливу увагу обліку готової продукції на підприємстві, тому що це одна з найважливіших складових діяльності.

До готової продукції належить продукція, обробка якої закінчена та яка пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів відповідають затвердженим стандартам, пройшли технічний контроль підприємства і здані на склад або замовнику (покупцю), згідно з діючим порядком прийняття продукції.

Метою роботи є дослідження і узагальнення теоретичних та практичних аспектів обліку й аудиту надходження та реалізації готової продукції.

Для досягнення мети роботи, потрібно виконати завдання:

- розглянути визначення поняття «готова» продукція, ознайомитись з його характеристикою та класифікацією;
- вивчити основи нормативно-правового регулювання обліку та аудиту операцій з готовою продукцією;
- виконати аналіз фінансового стану підприємства;
- виконати аналіз чинників ( як внутрішніх, так і зовнішніх), які мають вплив на діяльність підприємства;
- дослідити методикау та організацію обліку на підприємстві, а саме: організація облікового процесу на підприємстві;
- розглянути документальне оформлення операцій з готовою продукцією на досліджуваному підприємстві;

- вивчити особливості аналітичного та синтетичного обліку готової продукції;
- розглянути загальну характеристику системи внутрішнього контролю підприємства;
- провести внутрішній аудит готової продукції;

Предмет дослідження - операції підприємства з надходження та реалізації готової продукції.

Об'єкт розроблення – ТОВ «Стронгдрінк», з прикладу діяльності якого розглядається бухгалтерський облік і аудит операцій, пов'язаних з випуском і продажем готової продукції.

Методи дослідження, використані у роботі: аналіз, індукція, дедукція, порівняння, математичні методи. Інформаційним забезпеченням для застосування цих методів дослідження були показники фінансової та господарської діяльності ТОВ «Стронгдрінк». У процесі дослідження було досліджено та вивчено погляди сучасних економістів, нормативні документи з питань обліку та аудиту готової продукції.

Практичне значення одержаних результатів: основні положення виконаної дипломної роботи можуть бути використані як основа для вдосконалення системи обліку готової продукції та її виготовлення на підприємствах, що займаються виробництвом алкогольної продукції.

# РОЗДІЛ 1

## РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «СТРОНГДРІНК» У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

### 1.1. Характеристика діяльності підприємства

ТОВ «Стронгдрінк» - компанія що активно розвивається, та виготовляє продукцію під широко відомими споживачам торговими марками.

Види діяльності підприємства наведені на Рис.1.1:

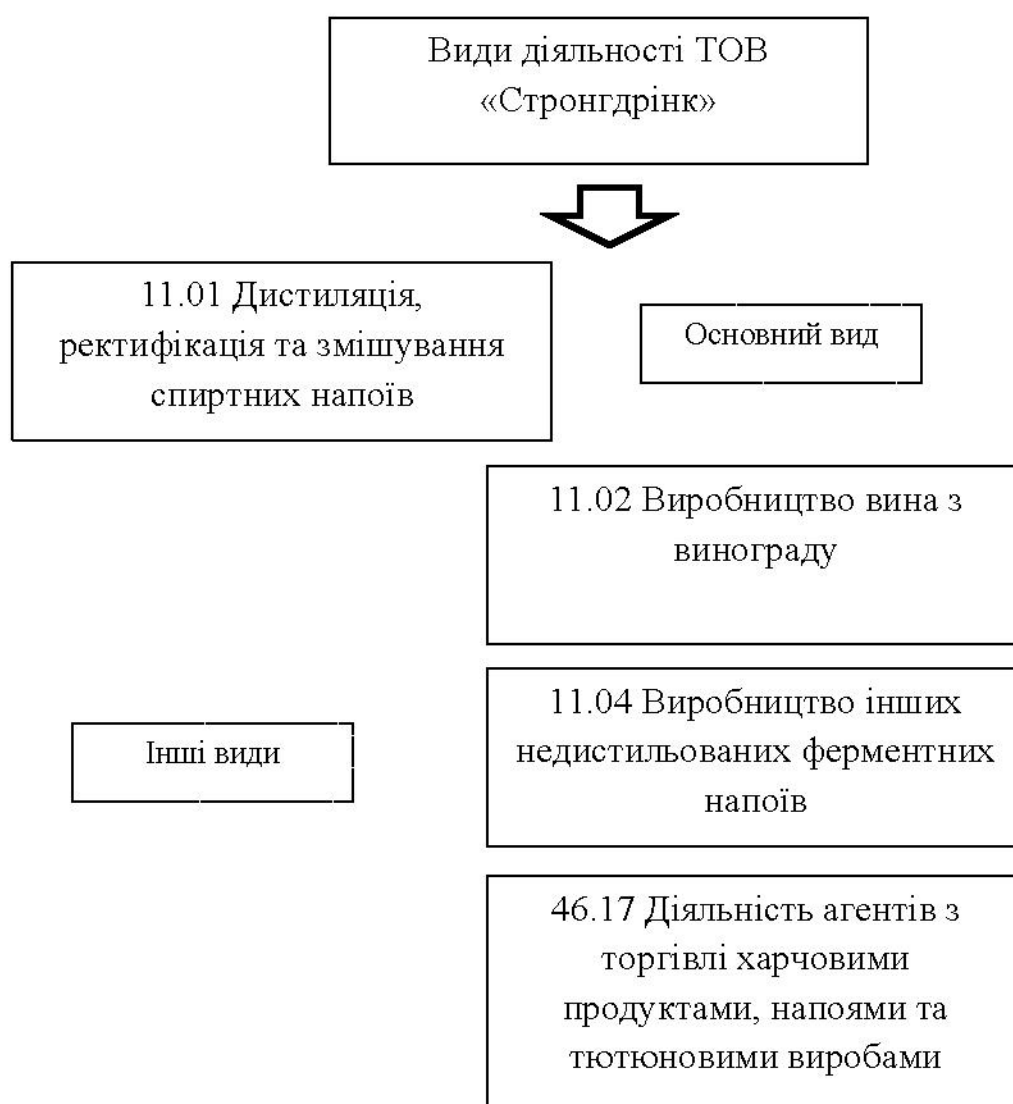


Рис. 1.1. Види діяльності підприємства ТОВ «Стронгдрінк»

Основні відомості про підприємство представлені у Табл. 1.1:

### Основні відомості про підприємство ТОВ «Стронгдрінк»

Повне найменування юридичної особи	Товариство з обмеженою відповідальністю «Стронгдрінк»
Скорочена назва	ТОВ»СТРОНГДРІНК»
Назва англійською	LIMITED LIABILITY COMPANY STRONGDRINK (STRONGDRINK, LLC)
Код ЄДРПОУ	40932872
Дата реєстрації	02.11.2016
Уповноважені особи	Губський Тимофій Миколайович
Розмір статутного капіталу	500 000,00 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Адреса:	49023, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, Амур-Нижньодніпровський район, ПРОСПЕКТ МАНУЙЛІВСЬКИЙ, будинок 7
E-mail:	secretar@strongdrink.com.ua
Телефон:	+380567199240

Високоякісна сировина та сучасне обладнання дозволили довести кожен виробничий етап до досконалості, що є запорукою успішної роботи компанії.

На модернізованому виробничому майданчику запуснені технологічні лінії з випуску горілки ТМ «Древне Киевская» і ТМ «Український Стандарт», а також цех розливу сувенірної продукції, в якому розливають і оформляють горілки ТМ «Хлібна Сльоза» і ТМ «Тарас Бульба».

Компанією реалізовано в повному обсязі технологічний цикл виробництва коньяків України. У виробництві наших коньяків використовуються тільки якісні коньячні спирти.

Також випускається бюджетна продукція нового напрямку - це напої міцні ТМ «Black Jack».

Готова продукція підприємства наведена на Рис.1.2:

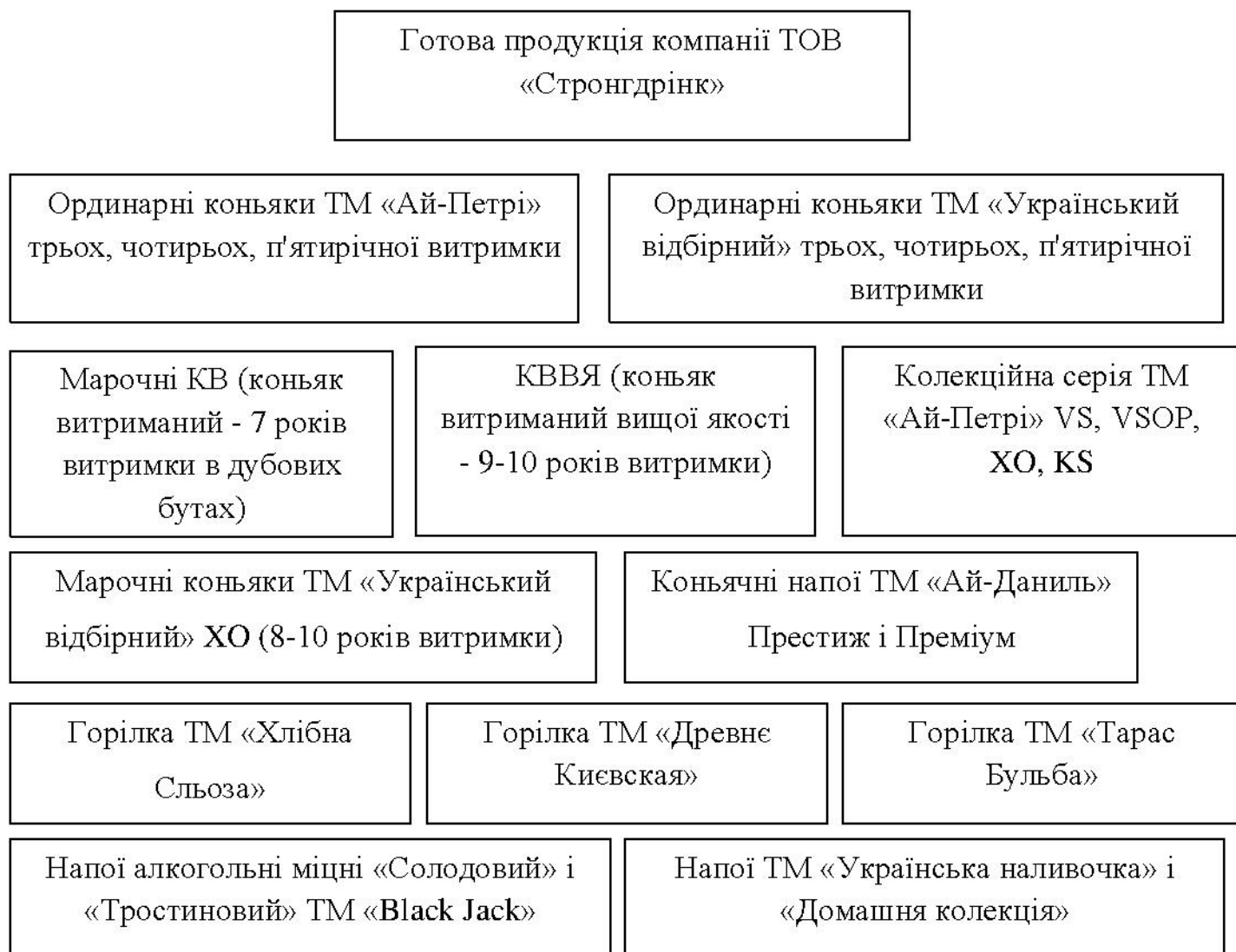


Рис. 1.2. Готова продукція компанії ТОВ «Стронгдрінк»

Основною особливістю в технології алкогольних напоїв є те, що для виробництва використовується не тільки спирт ректифікат з пшениці, а й коньячні і плодові спирти, які збагачують смак та аромат напоїв. Всі спирти, що використовуються, мають найвищу якість та обов'язково проходять відбір і строгий лабораторний контроль.

Важливими складовими, які визначають смак і аромат напоїв, є натуральні компоненти рослинного походження з яких готуються настої і ароматні спирти. Найбільш складним і цікавим є приготування ароматних спиртів. Для їх отримання готові настої дистиллюються у спеціальному

аламбику, і аромат трав і плодів концентрується в отриманому ароматному спирті.

Найважливішим компонентом у всіх напоях є чиста вода. Природну воду беруть зі свердловини, розташованої в екологічно чистій місцевості. Для того, щоб воду можна було використовувати для розведення алкогольних напоїв, вона повинна пройти багаторівневу систему фільтрації і корекції солевмісту.

Купаж - це змішування у певному співвідношенні відміряної кількості різних видів вихідної сировини, спиртів і води. Купаж проводиться у спеціальних резервуарах, обладнаних пристроями. Купажі алкогольних напоїв створюються у строгій відповідності до розроблених та затверджених рецептур. Після приготування лабораторія підприємства відбирає середню пробу з купажного резервуара і проводить аналіз на відповідність за фізико-хімічними та органолептичними показниками.

Для всіх наших напоїв використовуються тільки нові пляшки. Розлив відбувається на спеціальних автоматах лінії розливу, налаштованих під певну пляшку. Кожна пляшка миється пом'якшеною водою, а потім перевіряється на чистоту і цілісність. Алкогольні напої наливаються у пляшки точно відповідно до їх номінальної місткості, після чого пляшки закупорюються спеціальною пробкою або гвинтовим ковпачком. Закрита продукція надходить на бракеражний автомат візуального контролю, який виключає потрапляння до споживача продукції навіть з найдрібнішими вклученнями або погано закупореної. Заключна стадія - нанесення етикетки і дати розливу. Перед упаковкою в картонні коробки пляшку ще раз оглядає контролер ВТК. Готова продукція развозится власним автотранспортом підприємства до магазинів.

## 1.2 Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Стронгдрінк»

Фінансовий аналіз - це вивчення фінансового стану та основних результатів діяльності підприємства з метою прийняття управлінських рішень для забезпечення подальшого ефективного розвитку підприємства.

Фінансовий аналіз підприємства характеризує використання та розміщення засобів та джерел їх утворення. Для загальної оцінки динаміки фінансового стану потрібно поділити статті балансу на окремі специфічні групи за ознакою ліквідності та терміновості зобов'язань (агрегований баланс). На основі агрегованого балансу виконується аналіз структури майна підприємства. З аналітичного балансу можна отримати багато важливих характеристик фінансового стану підприємства.

Дослідити та проаналізувати фінансовий стан підприємства можливо з допомогою такого звіту, як баланс (так як ТОВ «Стронгдрінк» це суб'єкт малого підприємництва, то це форма 1-м).

У ході проведення оцінки фінансового стану, як правило, складається агрегований аналітичний баланс, який можна одержати шляхом об'єднання (групування) однорідних статей.

Необхідність агрегування балансу пояснюється тим, що проведення діагностики безпосередньо за формами фінансових звітів являє собою досить трудомістку процедуру, крім того, використання великої кількості показників найчастіше не дозволяє виявити основні тенденції в динаміці фінансового стану підприємства [29].

Агрегований баланс ТОВ «Стронгдрінк» наведено у таблиці 1.2:

Таблиця 1.2

### Агрегований баланс за 2019 рік

Актив	На початок звітного року	На кінець звітного року
<b>I. Необоротні активи</b>		
Незавершені капітальні інвестиції	-	-
Основні засоби	413,8	717,2

Довгострокові біологічні активи	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	-	-
Інші необоротні активи	-	-
<b>Усього за розділом I</b>	<b>413,8</b>	<b>717,2</b>
<b>II. Оборотні активи</b>		
Запаси:	3375,7	4718,1
Поточні біологічні активи	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	3079,6	2199,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	288,5	634,3
Інша поточна дебіторська заборгованість	160,2	249,2
Поточні фінансові інвестиції	-	-
Гроші та їх еквіваленти	3333,7	478,1
Витрати майбутніх періодів	0,4	1,1
Інші оборотні активи	85,2	170,1
<b>Усього за розділом II</b>	<b>10303,7</b>	<b>8450,6</b>
<b>III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття</b>		
<b>Баланс</b>	<b>10717,5</b>	<b>9167,8</b>
Пасив	На початок звітнього року	На кінець звітнього року
<b>I. Власний капітал</b>		
Зареєстрований (пайовий) капітал	1000	1000
Додатковий капітал	-	-
Резервний капітал	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1984,3	2414,2
Неоплачений капітал	( 322 )	( 322 )
<b>Усього за розділом I</b>	<b>2662,3</b>	<b>3092,2</b>
<b>II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення</b>		
<b>III. Поточні зобов'язання</b>		
Короткострокові кредити банків	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:	-	-
довгостроковими зобов'язаннями	-	-
товари, роботи, послуги	7716,5	5734,1
розрахунками з бюджетом	15,9	82,9
розрахунками зі страхування	-	-
розрахунками з оплати праці	-	-
Доходи майбутніх періодів	-	-
Інші поточні зобов'язання	322,8	258,6
<b>Усього за розділом III</b>	<b>8055,2</b>	<b>6075,6</b>
<b>IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття</b>		
<b>Баланс</b>	<b>10717,5</b>	<b>9167,8</b>



Горизонтальний (трендовий) аналіз є складовою системи фінансового аналізу, яка полягає у вивченні динаміки окремих фінансових показників у часі. У процесі цього аналізу розраховують темпи зростання (приросту) окремих показників за декілька періодів і визначають загальні тенденції їх зміни (тобто тренд).

Горизонтальний аналіз- побудова одної або декількох аналітичних таблиць, в яких абсолютні показники балансу доповнюються відносними темпами росту. Ціль горизонтального аналізу полягає у тому, щоб знайти відносні та абсолютні зміни величин статей балансу за певний період, дати оцінку цим змінам.

Вертикальний аналіз засновано на структурному розкладі окремих показників. В процесі його здійснення розраховується питома вага окремих складових фінансових показників та вплив кожної складової на результат в цілому. Головне завдання такого аналізу це виявлення питомої ваги окремих статей балансу в результативному показнику. Це аналіз, який показує коштів підприємства та джерела їх формування.

Після проведення горизонтального аналізу, можна сказати, що значні зміни у бік збільшення відбулись у основних засобах на 303,4 тис. грн. (73,32%), що свідчить про те, що підприємство має ліквідність, знаходиться на стадії підйому і в перспективі воно зможе приносити дохід. Значно збільшилась кількість запасів (включно готову продукцію) на 1342,4 тис. грн., що вказує на те, що виробництво на підприємстві активно триває. Також зменшилась дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги на 879,9 тис. грн. (28,57%), що каже про те, що збільшився приплив реальних грошових коштів. А дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом була на початок року і більше, ніж вдвічі зросла до кінця року з 288,5 тис. грн. до 634,3 тис. грн. (на 119,86%), що вказує на наявність переплати за податками, зборами та іншими платіжками до бюджету. Кількість грошей на підприємстві зменшилась на 2855,6 тис. грн. (85,66%), що може вказувати на

те, що їх було задіяно при придбанні основних засобів та вкладено на розвиток виробництва.

У пасиві балансу змін зазнав нерозподілений прибуток, який збільшився на 429,9 тис. грн. (21,67%), з чого можна прийти до висновку, що чистий дохід підприємства суттєво виріс. Значно зменшилась кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на 1982,4 тис. грн. (25,67%), що говорить про те, що відбулися розрахунки з кредиторами і була заплачена більша частина кредитів. Також відображено кредиторську заборгованість за розрахунками з бюджетом у розмірі 15,9 тис. грн. на початок року і 82,9 тис. грн. на кінець року, що менше, ніж розмір дебіторської заборгованості по розрахункам з бюджетом, тому можна прийти до висновку, що у підприємства немає боргів перед державою.

З вертикального аналізу, можна зробити висновок, що у балансі активу на початок звітного року і на його кінець найбільшу частину займають запаси (31,50 та 51,46%), що активним виробництвом готової продукції. Також значну частину активу займають гроші на початок року (31,11%), але їх кількість на кінець року їх кількість і відповідно їх частина у активі зменшилась (5,21%), а частина запасів навпаки зросла (з 31,50 до 51,46%), що вказує на взаємодію цим двох статей балансу.

У пасиві балансу як на початку року, так і в кінці, найбільшу його частину займає поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги (72,00% та 62,55%), що говорить про те, що підприємство має борги перед іншими підприємствами, але поступово їх зменшує.

### **1.3 Аналіз внутрішніх та зовнішніх чинників, що мають вплив на діяльність ТОВ «Стронгдрінк»**

Підприємство неминуче перебуває в постійній взаємодії із зовнішнім середовищем, у якому для суб'єктів господарювання можуть складатися як сприятливі умови, так і загрозливі ситуації. Тому керівникам підприємства потрібно вивчати та аналізувати його взаємодію із зовнішнім середовищем,

щоб підтримувати потенціал підприємства на рівні, який необхідний для досягнення поставлених цілей, і тим самим сприяти його розвитку в довгостроковій перспективі.

Враховуючи методологічні засади розподілу чинників зовнішнього середовища, їх найчастіше класифікують за такими групами:

1. Економічні. Оцінюючи чинники економічної групи, важливо звертати увагу на економічний розвиток тієї чи іншої галузі, методіку дослідження ринків збуту продукції, конкурентні позиції окремих підприємств галузі, освітній рівень та фаховість персоналу, темпи підвищення заробітної плати тощо. Керівництво підприємства повинно постійно вишукувати сприятливі можливості для ведення бізнесу. Також у сферу управлінських інтересів входить виявлення потенційних загроз для підприємства.

2. Соціально-демографічні. Метою вивчення цієї групи чинників є усвідомлення впливу на формування потенціалу підприємства таких соціальних чинників, як якість життя людей, задоволення та гармонізація їх життєвих потреб, рівень стимулювання до сумлінної високоефективної праці, демографічна структура суспільства тощо.

3. Технологічні. Вплив цієї групи чинників зумовлений розвитком науково-технічного прогресу, який сприяє появі як великих можливостей, так і серйозних загроз для підприємств. Виявленню багатьох сприятливих нових можливостей для підприємств перешкоджає їх непристосованість до вимог зовнішнього середовища.

4. Географічні. До цієї групи належать чинники, які пов'язані із природними особливостями, розташуванням місцевості, її кліматом. Залежно від якісних характеристик цих чинників вони можуть стимулювати або знижувати розвиток потенціалу.

Для аналізу зовнішнього середовища важливо враховувати такі особливості чинників: взаємозв'язок, який характеризує вплив зміни одного чинника на інші; складність системи, яка впливає на підприємство і

зумовлена кількістю та різноманітністю зв'язків і наслідків впливу; невизначеність інформації про середовище та невпевненість у її достовірності.

Крім зовнішніх чинників впливу на потенціал підприємств, необхідно проаналізувати і внутрішні чинники. Зокрема, до них належить стан соціально-економічного розвитку підприємства. Він визначається рівнем заробітної плати, ефективністю системи мотивації на підприємстві, наданням працівникам соціальних послуг на підприємстві.

Одним із основних внутрішніх чинників, який впливає на ефективність використання потенціалу підприємства, є імідж керівника підприємства чи його конкретного підрозділу. Імідж керівника - це ділові і особисті якості, комунікабельність, креативність, упевненість у собі та відповідальність. Керівники з високим рівнем інтелекту, але з низьким рівнем креативності, рідко досягають значних успіхів навіть у разі досконалого володіння управлінськими та професійними технологіями. Креативність інтерпретується як здатність знаходити рішення в нестандартних ситуаціях. Особистісною рисою керівника є упевненість у собі, що є основою як життєвого, так і професійного успіху, оскільки характеризує його здатність досягати цілей, уміти реалізувати амбіції, створювати позитивний імідж.

Ефективність управління підприємствами зумовлена їхньою організаційною культурою. Ядро організаційної культури формується з цінностей, до яких належать такі складові, як стать, національність, соціальне походження, освіта, професія.

Одним із важливих чинників, які впливають на ефективність використання потенціалу підприємства, є організованість діяльності управлінського персоналу. Організованість - це раціональне використання часу взагалі і, зокрема, робочого часу з мінімізацією його втрат. Складовими організованості людини є дисциплінованість, обов'язковість, уміння нормувати свій час, акуратність, відповідальність за свої рішення.

Організованість як окремої людини, так і управлінця, залежить від сімейного і шкільного виховання, спадкоємності та історичних традицій.

Моральність проявляється в таких характеристиках, як чесність за будь-яких умов, повага до людей похилого віку та інвалідів. Будь-який колектив діятиме згуртовано і продуктивно лише за умови моральності. Без перебільшення можна констатувати, що від рівня моральності управлінця залежить і моральний розвиток колективу підприємства чи його структурного підрозділу. Виробничий колектив, що складається з нечесних та безвідповідальних індивідів, які несумлінно ставляться до роботи і не поважають один одного, ніколи не досягне високих трудових успіхів.

Умови праці як чинник впливу на ефективність використання потенціалу можна простежити через професійну діяльність, яка однаковою мірою може бути як результативною у кожному конкретному випадку, так і навпаки. Серед основних принципів, що визначають умови праці, - відповідність реальних умов роботи на підприємстві нормам охорони праці, що повинні поліпшуватися з розвитком виробництва, та відповідність реального рівня технічної оснащеності робочих місць нормативному рівню, який потрібно підвищувати відповідно до вимог науково-технічного прогресу.[30]

Розглянувши чинники, що впливають на діяльність підприємства, можна зробити висновок, які з них впливають на діяльність безпосередньо ТОВ «Стронгдрінк». Цей вплив наведено у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

**Вплив внутрішніх та зовнішніх чинників на діяльність ТОВ  
«Стронгдрінк»**

Фактор	Вплив на діяльність підприємства	
	Позитивний	Негативний
<b>Зовнішні чинники</b>		
Економічний	При зниженні оплати праці, можна мінімізувати витрати на неї	Зі зниженням оплати праці гарантовано зниження її якості та освоєння технологій з боку працівників

Соціально-демографічний	Високий рівень якості життя робітників стимулює їх до старанної та ефективної праці	Низький рівень якості життя людей негативно впливає на демографічний стан у країні та кількість досвідчених людей, що знижує ймовірність знайти висококваліфікованих працівників
Технологічний	Розробка нових технологій у процесі виробництва позитивно впливає на виробництво продукції	Якщо робітники на виробництві недостатньо розібрались у нових технологіях, це може призвести до великої кількості зіпсованої сировини та браку
Географічний	Місцезнаходження організації повинно бути у місті, де неподалік знаходяться ательє або недалеко від центра міста чи місцевості, де є великий потік людей, тоді велика ймовірність великої кількості реалізації товару	При розміщенні організації у такій місцевості, скоріше за все буде велика кількість конкурентів поруч
<b>Внутрішні чинники</b>		
Імідж керівника	Керівника можна вважати обличчям організації, тому при успішному керівнику на співбесіді простіше зацікавити потенційних працівників	Також керівник може створити негативне перше враження, що може відлякати людей на співбесіді
Ефективність використання потенціалу підприємства	За раціональним використанням ресурсів та часу можна зменшити кількість робочого часу, що дозволить мінімізувати витрати на оплату праці	При неграмотному підході до використання потенціалу підприємства, витрати навпаки зростуть
Умови праці	При покращеннях умов праці збільшується результативність цієї праці	На покращення умов праці можливо доведеться виділити додаткове фінансування, що є витратами

Розібравши фактори, що впливають на діяльність підприємства, можна сказати, що при дослідженні даних факторів стосовно конкретно підприємства та після цього виправлення речей, що погано впливають на діяльність, можливо дуже суттєво поліпшити стан підприємства та атмосферу всередині нього. На прикладі соціального фактору, чітко видно,

що якщо працівникам зручно працювати, то результативність їх праці зростає.



### *Висновки до розділу 1*

Дослідження теоретичних засад обліку, аналізу і внутрішнього аудиту готової продукції дозволило зробити наступні висновки:

1. Готова продукція - це продукція (виріб, напівфабрикат, робота, послуга), обробка якої на даному підприємстві закінчена, вона пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості) та готова до її реалізації замовнику. Виробництво готової продукції це складний та багатоетапний процес, який поетапно оформлюється документами, що відповідають за правильність обліку цього виробництва.

2. Важливішим завданням обліку готової продукції та її реалізації є стовідсотково точне та своєчасне відображення надходження продукції, її зберігання, руху всередині підприємства та реалізація цієї продукції за допомогою бухгалтерських рахунків. Для правильного відображення готової продукції у бухгалтерському та податковому обліку, що є надзвичайно важливою задачею для виробничого підприємства, використовують велику кількість нормативних документів, що регулюють всі процеси обліку.

Для перевірки правильності ведення обліку, випуск готової продукції та її збереження на підприємстві, щоб у подальшому вплинути на ефективність ведення підприємницької діяльності, більшість керівників приймають рішення проводити аудит. До основних завдань аудиту готової продукції відноситься перевірка правильності бухгалтерського та податкового обліку з відображення виробництва та реалізації, фактичної наявності готової продукції у виробництві та на складах та розробка рекомендацій, щодо покращення результатів діяльності.

3. Після проведення аналізу фінансової діяльності підприємства стало зрозуміло, що для грамотного його проведення потрібні не тільки знання методів проведення фінансового аналізу, але й уміння правильно ними користуватись. Надзвичайно важко аналізувати фінансову звітність, дані якої не зовсім достовірні. Тому при таких обставинах, без додаткової інформації, просто неможливо здійснити об'єктивну оцінку діяльності



підприємства. Для того, щоб впевнитись у правильності даних фінансової звітності і проводиться аудит на підприємстві.

4. Здійснивши аналіз внутрішніх та зовнішніх чинників, що мають вплив на діяльність підприємства, стало зрозуміло, що кожен з таких чинників має вплив не на кожне підприємство, а на конкретні, зважаючи на специфіку їх діяльності. Проведення такого аналізу, може позитивно вплинути на процес виробництва готової продукції, шляхом оптимізації витрат; збільшити результативність праці робітників, при поліпшенні умов за яких вони працюють.

## РОЗДІЛ 2

### ОБЛІК НАДХОДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

#### 2.1. Документування господарських операцій з руху готової продукції

На ТОВ «Стронгдрінк» випуск продукції з виробництва та передача її на склад оформляється:

- накладними;
- відомостями;
- приймально-здавальними документами;
- актами приймання.

В яких вказується:

- дата,
- шифр цеху і складу,
- найменування продукції,
- номенклатурний номер,
- одиниці виміру,
- кількість,
- ціна за одиницю.

Вони виписуються в двох примірниках, один з яких призначений для здавальника, а інший – залишається на складі. Кількість вимірювальних приладів, що оприбутковуються на склад, їх обсяг підраховується і, при необхідності, зважуються.

Для обліку випуску готових виробів з виробництва бухгалтерія складає накладну на здачу готової продукції на склад підприємства, в натуральному і грошовому вираженні. Дані цієї відомості використовуються для контролю за виконанням завдання по обсягу виробництва і для бухгалтерських записів на рахунках синтетичного обліку [25].

Накопичувальні відомості випуску готової продукції (в натуральному та грошовому вираженні) і накопичувальні відомості відвантаженої продукції заповнюються на підставі первинних документів протягом місяця. На підприємстві ціна проставляється на підставі номенклатури – цінника, наявність якого є однією з важливих умов організації обліку готової продукції [26]. Залежно від виду випуску готової продукції з виробництва готова продукція оформлюється та відображається в обліку по-різному. Якщо підприємство виробило продукцію що має робочий характер (виріб), то це означає, що її передають на склад. В такому разі оформляються первинні документи і використовуються бухгалтерські рахунки, показані на рис. 2.1

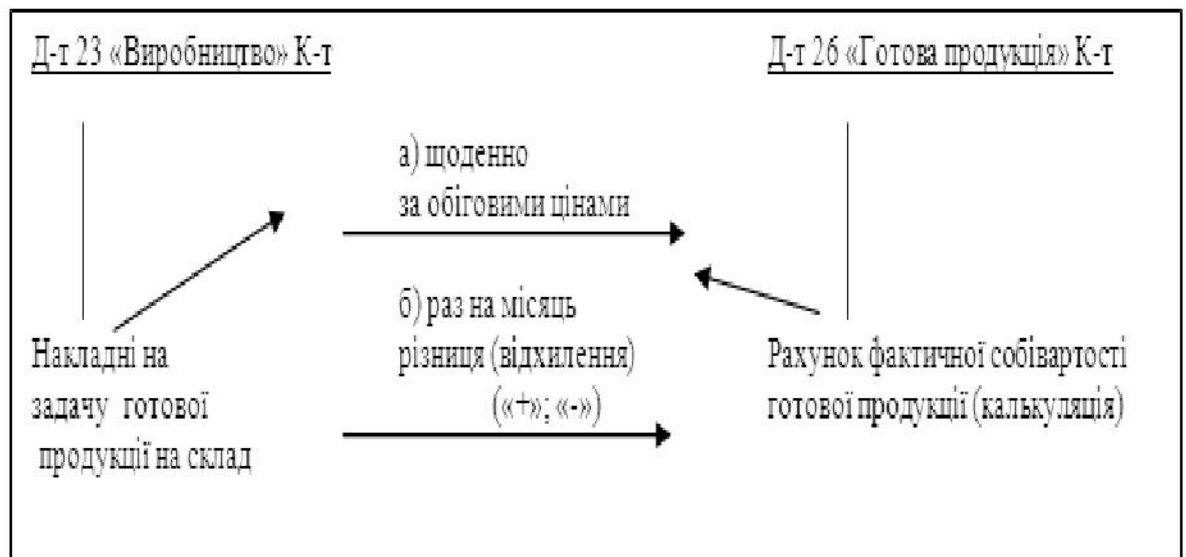


Рис.2.1. Облік випуску готової продукції, що здається на склад і має кількісні та якісні характеристики

*Джерело: Складено авторами за [26]*

Якщо продукція, яку виробило підприємство не має натуральних параметрів – робота (ремонт) або послуга (транспортні послуги), - то в бухгалтерському обліку випуск рівнозначний передачі продукції замовнику і тому факт випуску відображається в бухгалтерському обліку наступним чином (Рис. 2.2.):

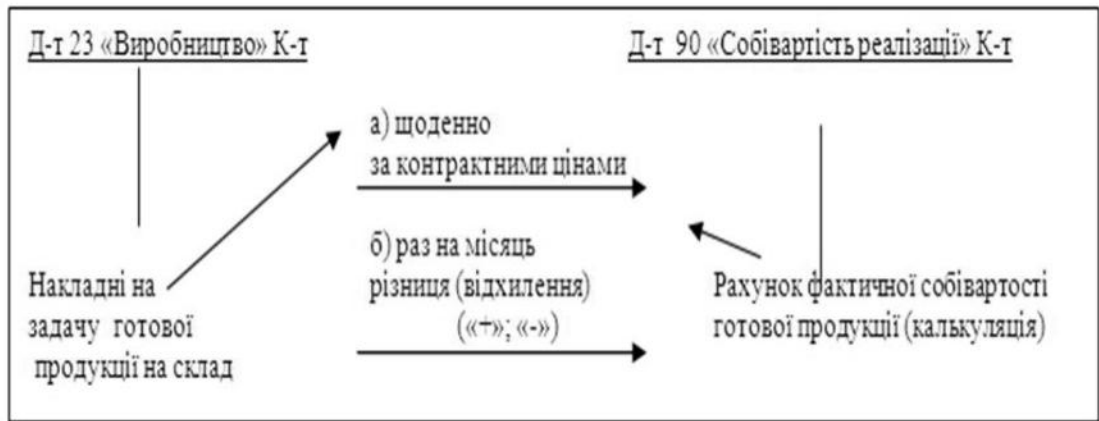


Рис. 2.2. Облік випуску готової продукції, яка не здається на склад і не має кількісних та якісних характеристик

Джерело: Складено авторами за [26]

Наведемо етапи та порядок ведення обліку готової продукції на ТОВ «Стронгдрінк» і рух первинних документів на рис.2.3:

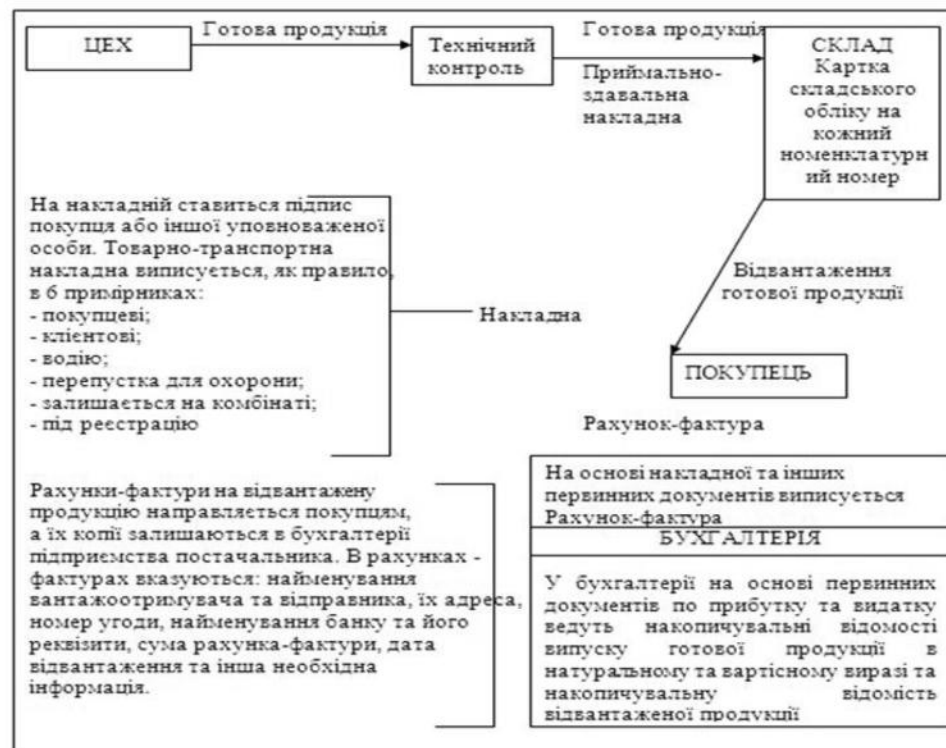


Рис. 2.3. Рух первинних документів з обліку готової продукції на підприємстві

Джерело: [26]

## 2.2 Інвентаризація готової продукції

Усі господарські операції вважаються такими, що відбулися, тільки тоді, коли вони оформлені документально. Жоден рух коштів, засобів виробництва, джерел утворення майна не може бути врахованим, якщо на їх надходження чи вибуття бракує відповідних документів. Але в діяльності підприємства відбуваються й невидимі процеси, що призводять до певної втрати товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), які документально зафіксувати не можна. Це так звані природні втрати цінностей під час доставки та зберігання – утруска, усушка, випаровування, розпорошення, розливання. Втрати можуть бути також із суб'єктивних причин: недостача, крадіжка. Ці втрати ТМЦ призводять до невідповідності даних поточного бухгалтерського обліку фактичній наявності майна. Щоб ліквідувати цю невідповідність та впевнитись у забезпеченні належного збереження майна, необхідно періодично проводити інвентаризацію [27].

Інвентаризація – це періодична перевірка наявності та стану ТМЦ в натурі, а також наявності коштів. Інвентаризувати - значить виконувати технічні дії зі складання опису інвентарю, майна. Проведення інвентаризації будь-якого виду майна відбувається з наказу керівника підприємства. У наказі обов'язково зазначаються об'єкт інвентаризації, склад робочої інвентаризаційної комісії, дата початку і закінчення інвентаризації. Підписання керівником підприємства наказу є актом надання повноважень робочій інвентаризаційній комісії. Під час проведення інвентаризації інколи виникають ситуації, коли треба терміново прийняти або відпустити ТМЦ. Такі операції здійснюються за обов'язкової участі інвентаризаційної комісії. Інвентаризацію проводить спеціальна комісія у складі не менше трьох осіб, включаючи матеріально відповідальну особу. Готуючись до проведення інвентаризації треба завжди дотримуватись принципу раптовості [28].

Проводячи інвентаризацію, комісія водночас виявляє не тільки наявність, але і якість ТМЦ, умови зберігання майна, що береться до уваги для розробки превентивних заходів із забезпечення збереження основних і

оборотних засобів, коштів. Отже, результати інвентаризації використовують для підтвердження правильності і достовірності даних поточного бухгалтерського обліку. Проте, оскільки інвентаризація є складовим елементом методу бухгалтерського обліку, її здебільшого розуміють значно ширше – як засіб, за допомогою якого виявляють все те, що не підлягає щоденному обліку, тобто як засіб для приведення у відповідність даних поточного бухгалтерського обліку з фактичною наявністю майна, коштів, фінансових зобов'язань. Відтак можна визначити ціль та завдання інвентаризації. Цілями інвентаризації є виявлення фактичної наявності майна, коштів, фінансових зобов'язань і приведення даних поточного бухгалтерського обліку у відповідність із фактичним станом речей.

Завдання інвентаризації готової продукції наведені на Рис. 2.4:

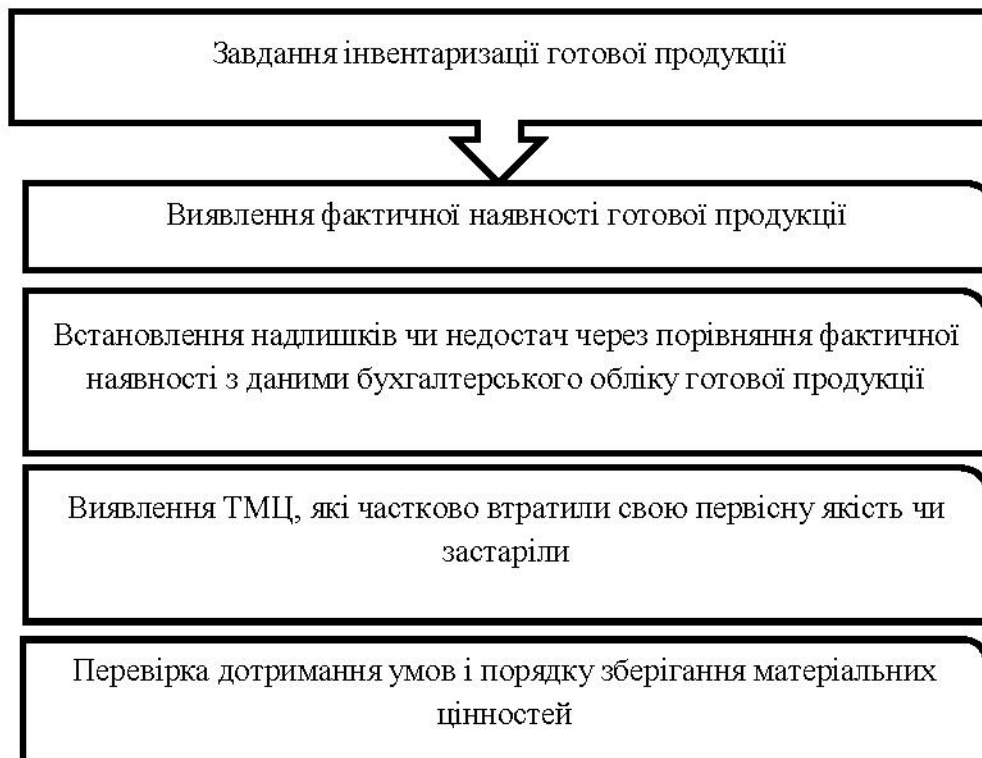


Рис. 2.4 Завдання інвентаризації готової продукції

*Джерело: Складено авторами за [29]*

Відповідальність за організацію інвентаризації несе керівник підприємства який повинен створити необхідні умови для її проведення в стислі строки, визначити об'єкти, кількість і термін проведення, крім

випадків, коли інвентаризація є обов'язковою. Проведення інвентаризації є обов'язковим:

- за реорганізації підприємства і змін форм власності;
- перед складанням річної бухгалтерського звітності;
- за зміни матеріально відповідальних осіб;
- за виникнення підозри щодо можливості крадіжок, пограбувань чи зловживань, псування цінностей;
- на вимогу судово-слідчих органів;
- у разі аварії, пожежі, стихійного лиха;
- за переоцінювання ТМЦ;
- за ліквідації підприємства [30].

Інвентаризація може бути обов'язковою також за колективної матеріальної відповідальності, коли відбувається зміна керівника колективу, у разі вибуття з колективу понад половини його членів, а також на вимогу навіть одного члена колективу. Інвентаризаційна робота на підприємствах здійснюється постійно діючою інвентаризаційною комісією, склад якої затверджує керівник підприємства. До цієї комісії входять: керівник або заступник керівника підприємства - голова; головний бухгалтер, керівники окремих структурних підрозділів, провідні фахівці – члени комісії. Для безпосереднього проведення інвентаризації в місцях збереження виробничих запасів з рішення керівника підприємства створюються робочі інвентаризаційні комісії, до складу яких входять інженери-технологи, інженери-механіки, виконавці робіт, економісти, бухгалтери й інші досвідчені фахівці, які добре знають об'єкт інвентаризації, ціни та первинний облік. Робочі інвентаризаційні комісії очолюють представники керівника підприємства. Забороняється призначати головами робочих інвентаризаційних комісій тих самих матеріально відповідальних осіб та тих самих працівників 2 роки поспіль.

Результати контрольних перевірок інвентаризації оформлюються актами, які реєструються бухгалтерією в спеціальній книзі. Основні й

додаткові інвентаризаційні описи, що надійшли в бухгалтерію, використовуються для виведення результату інвентаризації. Помарки і підчистки в інвентаризаційних описах не допускаються. виправлення помилок оформляється у 2-х екземплярах описів шляхом закреслення неправильних записів і написання зверху правильних, а також оговорених і підписаних всіма членами інвентаризаційної комісії. Для визначення результатів інвентаризації бухгалтерія підприємства складає порівняльні відомості щодо тих цінностей, де зафіксовані розбіжності між даними бухгалтерського обліку і фактичною наявністю коштів, відображеною в інвентаризаційних описах. Вартість надлишків і нестач у порівняльних відомостях наводиться відповідно до їх оцінки, показаної в облікових регістрах. Перед складанням порівняльних відомостей та визначення результатів інвентаризації бухгалтерія підприємства проводить перевірку підрахунків в інвентаризаційних описах. Стосовно надлишків і нестач, а також втрат, пов'язаних із закінченням термінів позовної давності дебіторської заборгованості, інвентаризаційна комісія повинна отримати письмові пояснення матеріально-відповідальних і посадових осіб.

Взаємозалік нестач і надлишків можливий тільки як виняток у межах однієї товарної групи і однойменних ТМЦ за умови, що надлишки й нестачі виникли за той самий період і у тій самій матеріально відповідальній особі. Непокриті нестачі і сумарні різниці відносять на винних осіб. Коли таких немає, то сумарні різниці розглядаються як нестача цінностей понад норми природної втрати і списуються за рахунок прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства. Причини виникнення сумарних різниць ретельно з'ясовуються, уточнюються інвентаризаційною комісією та пояснюються в протоколі. Протокол інвентаризаційної комісії керівник підприємства має розглянути й затвердити в 5-денний строк [29].

Результати інвентаризації відображаються в бухгалтерському обліку підприємства в тому місяці, в якому було закінчено інвентаризацію, але не



пізніше грудня звітного року. При цьому лишки ТМЦ та сумарні різниці понад недостачу цінностей відносять на збільшення прибутків від фінансово-господарської діяльності підприємства. Інвентаризація ТМЦ у складах, коморах, дільницях за своєю значущістю для збереження майна має величезну вагу. Невипадково все більше з'являється пропозицій щодо впровадження безперервних інвентаризацій, постійного пошуку ефективних заходів для збереження майна, підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів на виробництві. Підприємства та організації повинні щорічно звітувати про результати проведених у звітному році інвентаризації. Ця інформація обов'язково висвітлюється у пояснювальній записці до річного звіту та спеціальній відомості.

Процес проведення інвентаризації готової продукції передбачає:

- переважування, обмір, підрахунок комісією у порядку розміщення продукції у даному приміщенні, не допускаючи безладного переходу від одного виду продукції до іншого. Якщо вона зберігається в ізольованих приміщеннях у однієї матеріально відповідальної особи інвентаризація проводиться послідовно за місцями їх зберігання. Після перевірки вхід до приміщення опломбовується і комісія переходить у наступне приміщення;

- інвентаризаційні описи складаються на товарно-матеріальні цінності, що перебувають в дорозі, на неоплачені в строк покупцями відвантажену продукцію, що перебуває на складах інших підприємств;

- кількість продукції, що зберігається в непошкодженій упаковці постачальника, може визначитися на підставі документів при обов'язковій перевірці в натурі частини визнаних цінностей [31].

При проведенні інвентаризації продукції одночасно перевіряють наявність тари за видами. Порожня тара (ящики, мішки, балони) також повинна бути занесена в опис і оцінена. Залишки тари записують в окремий опис, де зазначається найменування тари, номенклатурний номер, шифр, одиниця виміру, ознаки, які визначають її призначення і якісний стан,

кількість і ціну одиниці. На тару, яка прийшла в непридатність, складається окремий акт, де вказуються причини псування і відповідальні особи.

Продукція, яка з тих чи інших причин зберігається на складах інших підприємств, а також та, що перебуває на інших підприємствах, вноситься до інвентаризаційного опису на підставі підтверджуючих документів із зазначенням назви підприємства, що здійснює її переробку, найменування продукції, кількості, фактичної вартості за даними обліку, дати її передачі в переробку, номер і дати документів.

В окремих описах відображається зіпсована, непотрібна продукція, неліквідна готова продукція, а також готова продукція, яка надійшла або відпущена в ході інвентаризації. Готову продукція, що надійшла на підприємство під час проведення інвентаризації заносять до опису «Товарно-матеріальні цінності, які надійшли під час інвентаризації», а готову продукцію, яка вибула – «Товарно-матеріальні цінності, які вибули під час інвентаризації». Продукція, підготовлена до відправки чи відпуску згідно виписаних, але не оплачених документів, включається до загального інвентаризаційного опису як власна (нереалізована) [31]. Відображення в бухгалтерському обліку результатів інвентаризації готової продукції наведено у Таблиці 2.1

Таблиця 2.1

**Відображення в бухгалтерському обліку ТОВ «Стронгдрінк»  
результатів інвентаризації готової продукції**

№з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Виявлено нестачу			
а) списання нестачі готової продукції в межах норм			
1	Списано облікову вартість готової продукції, якої не вистачає	91	20
2	Відображення податкового кредиту	949	641
б) списання нестачі готової продукції понад норми			
1	Списано облікову вартість готової продукції, якої не вистачає	947	20

2	Віднесено на витрати звітного періоду суму податкового кредиту готової продукції, якої не вистачає	949	641
3	Списано нестачу на фінансовий результат	971	947
4	Списано податковий кредит на фінансовий результат	791	949
5	Відображено в забалансовому обліку невідшкодовані нестачі	791	949
6	Відображено виникнення дебіторської заборгованості та доходу після встановлення винної особи на загальну суму відшкодування шкоди	375	716
7	Списано із за балансового обліку суму нестачі	-	072
8	Відображено утримання суми відшкодування шкоди із заробітної плати винної особи	661	375
9	Відображено суму, що підлягає перерахуванню до бюджету	716	641
10	Відображено дохід від раніше списаних активів на фінансовий результат	716	791
Виявлено надлишок			
1	На вартість виявлених надлишків готової продукції	20	719
2	Списано на фінансовий результат	719	791

*Джерело:Складено авторами*

### **2.3 Відображення операцій з руху готової продукції**

Операції, пов'язані з рухом готової продукції, на ТОВ «Стронгдрінк» відображають на рахунку 26 «Готова продукція». Рахунок 26 «Готова продукція» призначений для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції підприємства. За дебетом рахунка 26 «Готова продукція» відображається надходження готової продукції власного виробництва за фактичною виробничою собівартістю або нормативною вартістю. За кредитом рахунка 26 «Готова продукція» відображається списання виробничої собівартості готової продукції.

Етапи та порядок ведення обліку готової продукції наведено на Рис. 2.5:

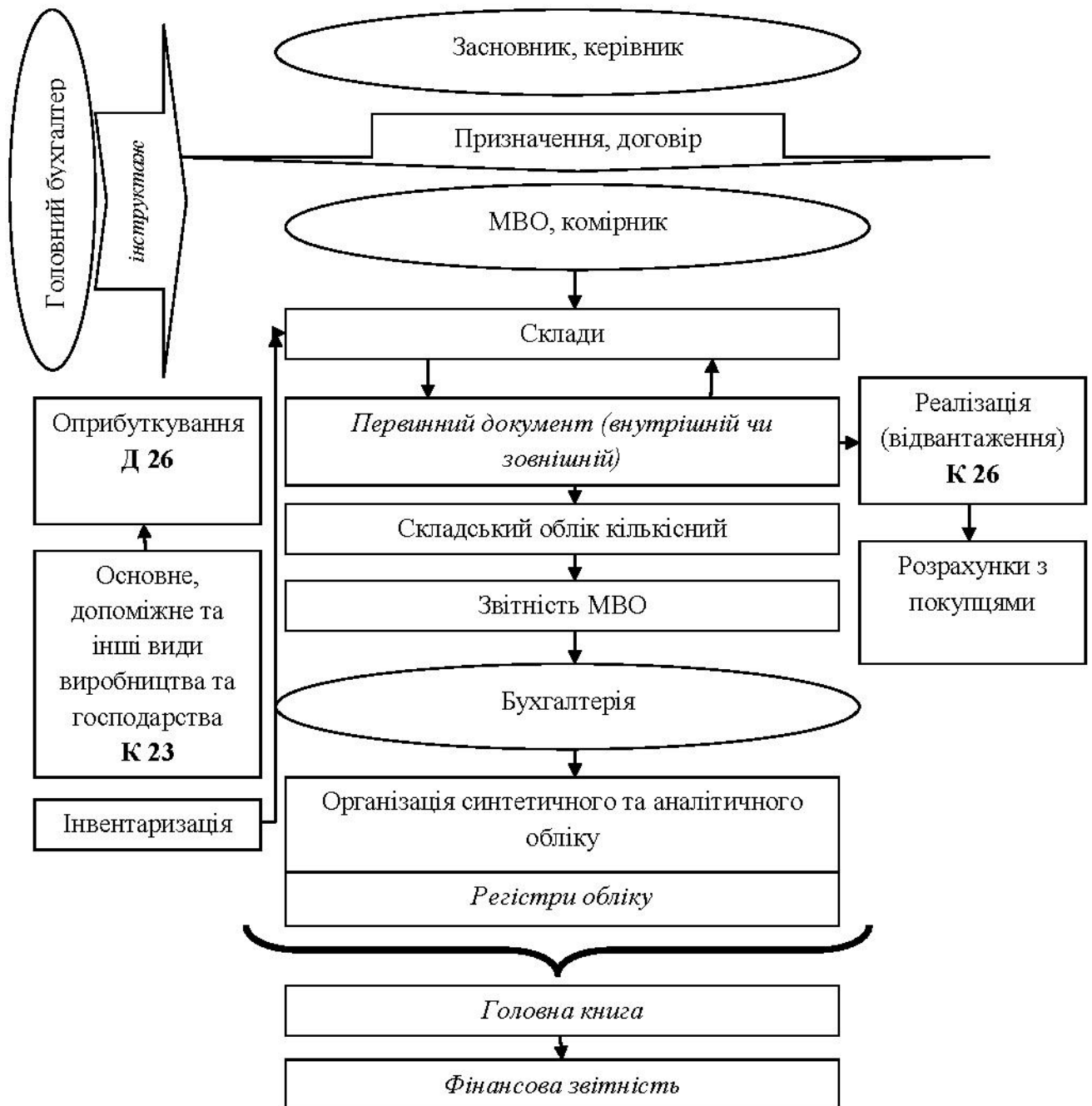


Рис. 2.5 Загальна схема бухгалтерського обліку готової продукції

Джерело: Складено авторами за [32]

Для управління готовою продукцією інформація повинна формуватися щодо стану запасів готової продукції на складі, своєчасності та

правильності її оприбуткування, забезпечення зберігання, своєчасності відвантаження, а також щодо виконання обов'язків за поставками продукції споживачам, тобто керівництво підприємства повинно бути забезпечене інформацією про наявність і рух готової продукції за місцями зберігання та матеріально відповідальними особами. З цією метою важливого значення набуває організація аналітичного обліку готової продукції.

Готова продукція обліковується на підприємстві ТОВ «Стронгдрінк» за місцями її зберігання й окремими видами у встановлених одиницях виміру: натуральних (характеризують кількість, обсяг і вагу продукції відповідно до їх фізичних властивостей, використовують для кількісного обліку готових виробів); умовно-натуральних (показники, необхідні для одержання узагальнених показників з обліку однорідної продукції).

На складі в облікових регістрах (картках, відомостях, сальдових відомостях, оборотних відомостях або Книзі складського обліку) готова продукція обліковується у кількісному вираженні.

Кількісний облік готової продукції за її видами та місцями зберігання може бути організований декількома способами:

1) в сортових картках складського обліку - в бухгалтерії складають та обробляють групувальні відомості оприбуткування продукції за її видами у розрізі підрозділів-виробників і за місцями зберігання;

2) безкартковим способом - кожен день складають оборотні відомості обліку випуску продукції з виробництва та руху готової продукції у розрізі складів та інших місць зберігання. При цьому необхідно звернути особливу увагу на збалансованість даних з оприбуткування, відпуску та за залишками продукції. Залишки готових виробів періодично інвентаризуються.

У картках або Книгах складського обліку здійснюються записи про надходження та відпуск готової продукції та щоденно виводяться її залишки.

У кінці місяця, за даними аналітичного обліку витрат на виробництво, визначається фактична собівартість готової продукції. Ціна проставляється на підставі номенклатури-цінника, наявність якого є однією з важливих умов

організації обліку готової продукції. При використанні сучасних комп'ютерних технологій в бухгалтерському обліку, крім номенклатурно-цінника, розробляється комплекс довідників продукції, яка обкладається та не обкладається різними видами податків, довідники середньоквартальної та середньорічної собівартості, платників і вантажоодержувачів. У вигляді довідників формалізуються і способи визначення суми рахунку за продукцію, відвантажену на внутрішній ринок та на експорт. У довідниках зазначається найменування виробу, коди видів товарної продукції, виробу та змінні параметри (ціна, собівартість, ставки податків тощо). Усі ці дані записують на машинний носій інформації та використовують для оперативного управління запасами продукції і для складання відповідної внутрішньої бухгалтерської звітності.

Аналітичний облік приймання та відпуску готової продукції ведеться на підставі прибуткових і видаткових документів. Якщо облік готової продукції ведеться за обліковими цінами, то в кінці звітного періоду, після визначення фактичної собівартості готової продукції, записи з випуску та відвантаження коригуються на суму відхилень фактичної собівартості від її вартості за обліковими цінами шляхом їх співставлення. Від'ємна сума відхилень відображається методом «червоного сторно», додатна - звичайним записом [33].

Бухгалтерський облік готової продукції повинен забезпечити контроль за виконанням завдань з випуску продукції згідно договірного асортименту на всіх стадіях її руху; зберіганням за обсягом, асортиментом та якістю (в місцях складування та в дорозі); своєчасною випискою документів на відвантаження: поданням розрахункових документів покупцям і контроль за здійсненням платежів; використанням матеріальних і фінансових ресурсів за допомогою складання планових і фактичних калькуляцій собівартості продукції.

Основні господарські операції ТОВ «Стронгдрінк» з руху готової продукції та кореспонденція рахунків наведено в Табл. 2.2

**Відображення в обліку операцій з руху готової продукції**

№з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
		Продовж.табл.2.2	
1	Оприбутковано на склад готову продукцію	26	23
2	Відображено в складі готової продукції напівфабрикати власного виробництва, призначені для реалізації на сторону	26	25
3	Отримано готову продукцію в результаті здійснення спільної діяльності	26	37
4	Відображено суму дооцінки готової продукції	26	423
5	Виявлено при інвентаризації лишки готової продукції	26	719
6	Переведено готову продукцію до складу виробничих запасів для власних потреб	20	26
7	Переведено готову продукцію до складу МПП для власних потреб	22	26
8	Використано готову продукцію для внутрішніх потреб цехів	23	26
9	Відображено вартість готової продукції, виданої зі складу підзвітної особі	272	26
10	Виявлено при інвентаризації недостачу готової продукції. Винну особу встановлено.	375	26
11	Відображено вартість готової продукції, переданої у спільну діяльність	377	26
12	Списано на фінансові результати первісну вартість готової продукції	79	26
13	Використано готову продукцію для виробничо – господарських потреб	91	26
14	Списано собівартість реалізованої готової продукції	901	26
15	Використано готову продукцію для адміністративних потреб	92	26
16	Списано вартість готової продукції, використаної для досліджень, що здійснює підприємство	94	26
17	Списано витрати, пов'язані з уцінкою готової продукції	946	26
18	Списано недостачу готової продукції, виявленої в процесі перевірки збереження та реалізації, якщо винну особу не встановлено	947	26

*Джерело:Складено авторами*



## *Висновки до розділу 2*

Дослідження обліку готової продукції на прикладі ТОВ «Стронгдрінк» дозволяє зробити деякі висновки:

1. Основні особливості облікової політики ТОВ «Стронгдрінк» було дуже детально та поетапно розглянуто у Наказі «Про облікову політику» де все чітко та детально розписано, також за кожною ділянкою діяльності затверджено матеріально-відповідальні особи що відповідають за той чи інший процес. Було зазначено конкретні строки в які проводиться інвентаризація на підприємстві, що дозволяє аналізувати його діяльність та вчасно знаходити та виправляти якісь недоліки, щоб у подальшому таке не траплялось.

2. Стосовно документального оформлення руху готової продукції на підприємстві, можна сказати, що ТОВ «Стронгдрінк» досить уважно ставиться до цього аспекту їх діяльності, що досить позитивно впливає на підприємство, тому що детальне відображення руху сировини на виробництво, готової продукції з виробництва на склад, а зі складу ця готова продукція передається покупцю, такий чіткий поетапний процес оформлюється різними первинними документами, що допомагає зменшити втрати під час таких переміщень та якщо вже такі втрати відбувається, знайти винну особу.

3. Синтетичний та аналітичний облік готової продукції також було досліджено та виявлено, що аналітичний облік готової продукції ведеться на підприємстві за обліковими цінами окремих найменувань або однорідних груп продукції. Після аналізу обліку було створено таблицю бухгалтерського відображення операції з руху готової продукції, що ще наочніше дозволяє зрозуміти систему обліку підприємства.

4. Після вивчення цих усіх аспектів діяльності ТОВ «Стронгдрінк» було знайдено незначні недоліки у діяльності цієї фірми, та надано декілька рекомендацій стосовно того, що може поліпшити результати діяльності та збільшити доходи та зменшити витрати, на що безпосередньо впливає



прийняття управлінських рішень керівником, які стане легше приймати, якщо звернути увагу на ці рекомендації.

## РОЗДІЛ 3

### АУДИТ НАДХОДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

#### **3.1 Методика перевірки і контрольні процедури**

Термін «метод» означає сукупність прийомів праці у якій-небудь області, спосіб досягнення якоїсь мети. Існують різні прийоми, характерні для фахівців різних областей знань, якими можуть користатися аудиторі, застосовуючи їх у залежності від поставленої задачі. Знання специфіки діяльності визначеної організації в сполученні з прийомами, обраними правильно й у визначеній послідовності, дозволяють аудиторам більш ефективно проводити перевірки.

Методи перевірки прийняті підрозділяти на дві групи: методи фактичної перевірки; методи документальної перевірки. До основних методів фактичної перевірки, якими можуть користатися аудиторі, виходячи з права самостійно визначати форми і методи перевірки, керуючись вимогами нормативних актів і умов договору з суб'єктом чи змісту доручення державних органів, відносяться [35]:

- огляд;
- обстеження;
- інвентаризація;
- контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво;
- лабораторний аналіз якості матеріалів, товарів, сировини і готової продукції;
- експертна оцінка;
- опитування;
- перевірка обсягів виконаних робіт.

За допомогою методу огляду, можна з'ясувати, наприклад, умови збереження майна, документів; стан виробничих, складських торгових приміщень. Огляду піддають різноманітні об'єкти: територію, місця

збереження матеріальних активів, документів, виробниче і торгове устаткування, готову продукцію, контрольно-касові машини. У процесі огляду можуть бути виявлені докази, що свідчать про порушення чи зловживання.

Обстеження являє собою як би продовження огляду, але з одночасним ознайомленням з документами як нормативними, так і виправдувальними; з одержанням пояснень від відповідальних осіб. Ефективні результати дає обстеження при перевірках технології виробництва продукції в цехах, порядку прийому, збереження, відпуску і реалізації продукції, товарів.

Відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік» [23] підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію майна і зобов'язань, у ході якої необхідно перевіряти і документально підтверджувати їхню наявність, стан і оцінку. Основними цілями інвентаризації відповідно до Методичних указівок по інвентаризації майна і фінансових зобов'язань є:

- виявлення фактичної наявності майна;
- зіставлення фактичної наявності майна з даними бухгалтерського обліку;
- перевірка повноти відображення в обліку зобов'язань.

Інвентаризація є найбільш ефективним методом фактичної перевірки вірогідності показників балансу, що є складовою частиною бухгалтерської звітності. Однак підприємства, що підлягають обов'язковому аудиту відповідно до законодавства України [23], повинні включити до складу бухгалтерської звітності й аудиторський висновок. Безумовно, позитивний висновок аудиторської організації буде означати, що звітність у всіх істотних аспектах відбиває активи і пасиви на звітну дату, виходячи з нормативного акта, що регулює бухгалтерський облік і звітність. Різновидом вибіркової інвентаризації є контрольні перевірки з метою визначення правильності включення інвентаризаційною комісією в опис фактичних залишків матеріалів, коштів, товарів і іншого майна. До порядку проведення інвентаризації пред'являються визначені вимоги. Відсутність хоча б одного

члена комісії при проведенні інвентаризації може служити підставою для визнання її результатів недійсними. Дуже важливо, щоб до документів, що представляються для оформлення опису нестачі цінностей і псування понад норми природного збитку, були обов'язково прикладені рішення слідчих чи судових органів, що підтверджують відсутність винних осіб або відмовлення на стягнення збитку з винних осіб, або висновки про факт псування цінностей, отриманий від відділу технічного контролю чи відповідних спеціалізованих організацій (інспекцій по якості й ін.).

Контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво застосовують у тих випадках, коли необхідно установити фактичні витрати сировини чи матеріалів на виробництві, вихід напівфабрикатів, готової продукції, кількість відходів. Застосовують його і для перевірки діючих чи тих, що раніше діяли на підприємстві норм витрат сировини і матеріалів, технологічного процесу, продуктивності устаткування і т.п. Для цього проводять відповідний виробничий експеримент (наприклад, виготовлення зразків виробів, випічка кулінарної продукції й ін.).

Перед контрольним запуском сировини у виробництво варто визначити, по яких видах продукції, що випускається, буде проведений експеримент. При цьому враховуються претензії до якості виробів чи відомості про перевитрату по окремих видах матеріалів, завищених нормах і т.д. Якщо експериментом ставлять на меті перевірити фактичне виробництво готової продукції, то необхідно, щоб експериментальне виробництво здійснювалося в тих же умовах, у тім же порядку, у якому воно здійснювалося раніше. Якщо буде встановлено, що характер і умови виробництва не змінилися, то в якості контрольного може бути прийнятий будь-який черговий запуск сировини у виробництво [36].

Завдяки експерименту уточнюються норми, підсилюється контроль за списанням фактичної витрати сировини і виходом продукції. Крім того, можуть бути виявлені недоліки в нормуванні і технології виробництва, перекручування в якісних показниках продукції й інші порушення.

Лабораторний аналіз якості матеріалів, товарів, сировини і готової продукції - використання даного методу дає можливість контролювати якість матеріалів, що надходять, товарів, сировини, а також готової продукції і напівфабрикатів; дозволяє виявити факти використання некондиційної сировини, недотримання норм витрати. Ці й інші факти можуть свідчити, наприклад, про порушення технологічного режиму, установлених норм і т.д. Аналіз може проводитися відділом технічного контролю чи відповідними спеціалізованими організаціями (інспекцією по якості й ін.).

Вилучення проб (зразків) для лабораторного аналізу повинне вироблятися відповідно до інструкцій про порядок інспектування підприємств визначених галузей народного господарства.

Експертна оцінка об'єктів перевірки буває необхідна при дослідженні спеціальних питань. Може бути використана робота оцінювача, інженера, геолога, актуарія і (чи) іншого експерта. Експерт, роботу якого аудиторська організація використовує при проведенні аудита, повинний мати:

- відповідну кваліфікацію, як правило, підтверджену відповідними документами (кваліфікаційний атестат, ліцензія, диплом і т.п.);
- відповідний досвід і репутацію в області визначених знань, підтверджену, як правило, відкликами, рекомендаціями, публікаціями і т.п.

Аудитору також необхідно дослідити контрольні процедури, такі як:

- наявність внутрішніх інструкцій;
- посібників і реальність їхнього застосування,
- поділ обов'язків,
- методи складання документації і записів,
- схеми документообігу (бажано узагальнити побільше виправдувальних документів).

### 3.2 Етапи аудиту готової продукції

Аудит готової продукції можна поділити на чотири етапи, які наведено на Рис. 3.1:

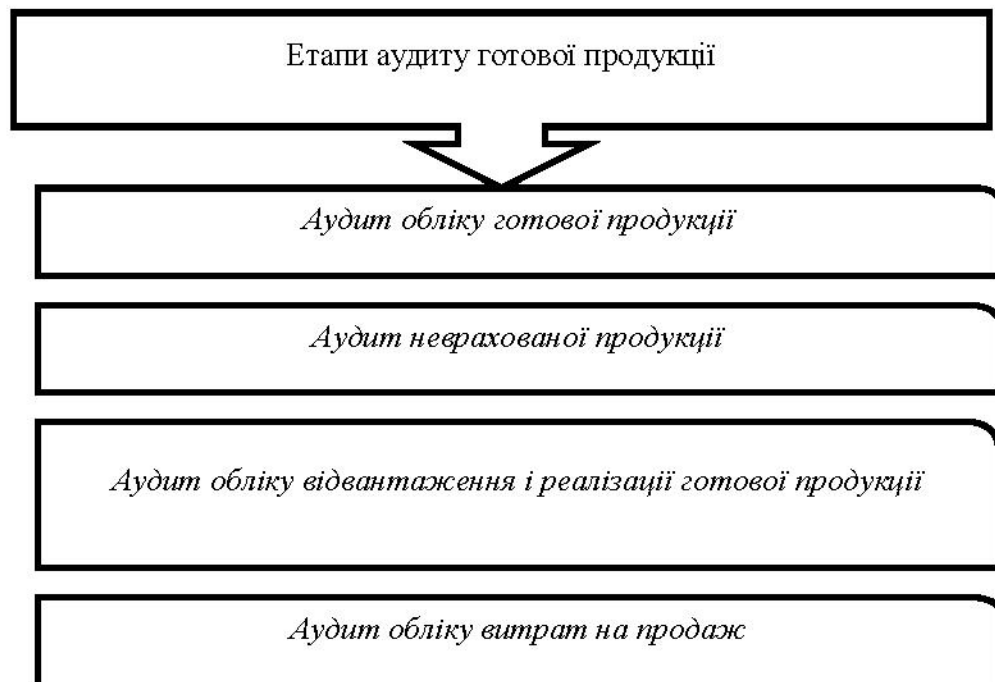


Рис. 3.1. Етапи аудиту готової продукції

*Джерело: Складено авторами за [37]*

Розглянемо більш детально кожен з цих етапів. Перший етап - аудит обліку випуску готової продукції. Існує шість основних способів оцінки готової продукції:

1. По фактичній виробничій собівартості. Цей спосіб використовується порівняно рідко, в основному на підприємствах індивідуального виробництва, що випускають велике унікальне устаткування і транспортні засоби. Може застосовуватися на підприємствах з обмеженої номенклатурної масової продукції.

2. По неповній (скороченій) виробничій собівартості продукції. У цьому випадку собівартість продукції визначається по фактичних витратах без загальногосподарських витрат.

3. За оптовими цінами реалізації. Оптові ціни застосовуються як облікові ціни. Відхилення фактичної собівартості продукції враховуються на

окремому аналітичному рахунку. При стійких оптових цінах цей варіант оцінки продукції є найпоширенішим, оскільки він дозволяє зіставляти оцінку продукції в поточному обліку і звітності, що важливо для контролю за правильним визначенням товарного випуску. При значному коливанні рівня оптових цін даний спосіб утрачає свої переваги.

4. По плановій (нормативній) виробничій собівартості, що виступає в якості твердої облікової ціни. При цьому способі обумовлюється необхідність окремого обліку відхилень фактичної виробничої собівартості продукції від планової чи нормативної. Достоїнство даного способу оцінки готової продукції полягає в забезпеченні єдності оцінки в плануванні обліку. Однак якщо планова чи нормативна собівартість продукції змінюється часто, то оцінка залишків готової продукції ускладнюється. Варіантом цього способу оцінки готової продукції є оцінка по скороченій плановій виробничій собівартості.

5. По вільних відпускних цінах і тарифам, збільшеним на суму податку на додану вартість. Цей спосіб використовується при виконанні одиничних замовлень і робіт.

6. По вільних ринкових цінах. Цей варіант оцінки застосовується для обліку товарів, реалізованих через роздрібну мережу.

Аудитору необхідно перевірити:

- правильність і своєчасність оформлення документів на здачу продукції з виробництва на склад;
- правильність відображення в бухгалтерському обліку операцій, зв'язаних з випуском готової продукції;
- правильність визначення виробничої собівартості готової продукції по видах видань і замовленням;
- правильність розрахунків і списання сум відхилень фактичної собівартості від планової;
- правильність складання бухгалтерських проводок по обліку випуску готової продукції (робіт, послуг);

- відповідність записів аналітичного і синтетичного обліку по балансових записах рахунка «Готова продукція» записам у головній книзі і балансі;
- правильність оцінки готової продукції.

Другий етап аудиту - аудит неврахованої продукції. У випадку якщо продукція не оформляється приймально-здавальними документами цеху чи складу підприємства і не відбивається в бухгалтерському обліку, виникає неврахована продукція.

Заниження оцінки продукції дає можливість посадовим і матеріально відповідальним особам підприємств і торгових організацій вилучати частину виторгу, що складає різницю між продажною і заниженою в обліку вартості продукції [38].

Оскільки неврахована продукція не відбивається в бухгалтерських документах, у багатьох випадках її наявність визначається на підставі документації, що відбиває технологічні процеси виробництва цієї продукції (документи на виплату заробітної плати, дані оперативного обліку про закладку сировини і випуск готової продукції й ін.), а також підтверджуючий вивіз продукції з підприємства (пропуски, рахунки-фактури, накладні й ін.).

В окремих випадках неврахована продукція може бути виявлена шляхом звірення (зіставлення) документів, що відбивають одержання продукції: документальних даних складів і цехів - виробників продукції; даних інвентаризацій готової продукції в цехах і на складах підприємств - з обліковими даними на день проведення таких інвентаризацій і т.п.

При перевірці аудитор повинний вивчити всю документацію, що дозволяє зробити висновок про наявність чи про відсутність випадків випуску і реалізації неврахованої продукції.

При визначенні наявності матеріального збитку аудитор повинний мати на увазі, що виробництво продукції з неврахованих надлишків сировини і матеріалів не дає достатньої підстави для твердження про наявність матеріального збитку. Ця продукція може виявитися на складі підприємства.



Матеріальний збиток буде мати місце лише в тому випадку, якщо неврахованої продукції в наявності не виявиться, тобто вона була вивезена з підприємства без відображення в обліку [39].

Для установлення факту випуску неврахованої продукції користаються різними способами аналізу і перевірки документів. До них, зокрема, відносяться зіставлення даних інвентаризацій складів готової продукції підприємства і даних обліку в місцях збереження (виявлення при цьому надлишків продукції власного виробництва, утворення яких за рахунок недовантаження споживачам виключається, підтверджує, що вся продукція на підприємстві враховується, якщо при цьому відсутні помилки в обліку); звірення документів, що підтверджують вивіз з підприємства готової продукції (товарно-транспортні накладні, пропуски, дорожні листи, залізничні й інші документи), з документами бухгалтерського й оперативного обліку продукції на складах. У результаті такого звірення можуть установлюватися випадки вивозу не оприбуткованої по складу продукції, що у витратах не була списана й у нестачі не виявилася.

Однак, у тих випадках, коли документально підтверджується вивіз неврахованої продукції з підприємства, що випускало таку продукцію в масовому порядку і сировини, що мало для цього запаси і матеріали, аудитор повинний визначити матеріальний збиток у розмірі вартості вивезеної неврахованої продукції.

Третій етап - аудит обліку відвантаження і реалізації готової продукції.

Готова продукція - це вироби і напівфабрикати, що відповідають діючим стандартам чи затвердженим технічним умовам, прийняті на склад чи замовником. Під відвантаженою продукцією розуміють продукцію і послуги, платіжні документи які здані постачальником у банк, але не оплачені покупцями. Реалізація продукції (робіт, послуг) може проводитися за наступними цінами: по вільних відпускних цінах і тарифам, збільшеним на суму ПДВ; по державних регульованих оптових цінах і тарифам, збільшеним

на суму ПДВ; по державним регульованим роздрібним цінам і тарифам, що включають ПДВ.

Аудитору необхідно перевірити [40]:

- чи укладені договори на постачання готової продукції і правильність їхнього оформлення;
- чи правильно оформлені документи на відвантаження продукції;
- чи правильно оформлені ціни на відвантажену продукцію;
- чи правильно установлені відпускні ціни з урахуванням оплати витрат по доставці продукції від постачальника до покупця відповідно до укладеного договору постачання;
- чи вчасно пред'являлися в банк платіжні вимоги-доручення за відвантажену продукцію;
- чи правильно оформлені документи по відпуску продукції, якщо продукція відпускається безпосередньо зі складу постачальника;
- чи правильно організований складський облік готової продукції;
- чи правильно ведеться аналітичний і синтетичний облік відвантаження і реалізації продукції.

Третій етап - аудит обліку витрат на продаж. Витрати, зв'язані з продажем продукції, товарів, робіт і послуг, враховуються на рахунку «Витрати на збут». До них відносяться: витрати на упакування виробів на складах готової продукції; витрати по доставці продукції на станцію відправлення, навантаженню у вагони, судна, автомобілі й інші транспортні засоби; комісійні збори і відрахування, що сплачуються збутовим і іншим посередницьким організаціям; витрати на рекламу; витрати на представницькі витрати й інші аналогічні по призначенню витрати.

Аудитору необхідно перевірити [41]:

- правильність включення витрат до складу витрат на збут;
- дотримання встановлених нормативів витрат на рекламу (при перевищенні встановлених нормативів витрат на рекламу оподатковуваний прибуток повинний бути збільшений на суму перевищення);

- дотримання основних положень по облік тари на підприємствах, а саме, правильне і своєчасне документальне відображення операцій по заготовлянню, надходженню і відпуску тари на складах, у цехах, ділянках і інших місцях її збереження;
- правильність ведення аналітичного обліку по рахунку «Витрати на збут» і відомості;
- правильність складання бухгалтерських проводок по операціях з тарою;
- правильність відображення в бухгалтерському обліку товарообмінних операцій чи операцій, здійснюваних на бартерній основі;
- відповідність записів синтетичного й аналітичного обліку записам у головній книзі (при журнально-ордерній формі обліку) і балансі.

### **3.3 Аудиторська перевірка готової продукції на підприємстві та її документальне оформлення**

Аудиторська перевірка, будучи власне кажучи документальною, зобов'язує супроводжувати перевірку обов'язковим документуванням, тобто відбивати отриману інформацію в робочій документації аудита, до якої відносяться [42]:

- плани і програми проведення аудита;
- пояснення і заяви працівників підрозділу з питань, що впливають із ходу перевірки;
- копії первинних документів підрозділу, що свідчать про господарські операції, фотографію об'єктів, акти, довідки, протоколи, інвентаризаційні описи й інші документи, складені разом із працівниками підрозділу й інших працівників, залученими для участі в перевірці, що служать доказом записів в акті перевірки;
- реєстри бухгалтерського обліку;
- результати інвентаризацій;
- бухгалтерська звітність;

- записи про вивчення й оцінку систем оперативного і складського обліку, запитальники, схеми документообігу й інші;
- виробничо-фінансовий аналіз фактичних показників підрозділу;
- матеріали, що свідчать про роботу виконану не аудитором, але під його контролем;
- документи зустрічних перевірок і пояснення осіб, що не є працівниками даного підрозділу;
- копії бухгалтерської, оперативної внутрішньогосподарської звітності.

Перелік робочої документації аудита, яка прикладається до актів аудиторської перевірки, визначає аудитор, що проводить перевірку. Головна вимога до цієї документації - її переконливість і вагомість при доказі висновків і пропозицій, що випливають з матеріалів перевірки. Тому обмежень по підборі доказів не встановлюється.

За результатами аудиторської перевірки складається звітний документ, що може мати різні документальні форми - аудиторська довідка, аудиторський висновок, довідка про експертизу, доповідна записка, звіт про перевірку й інші. Сама форма цього документа визначається в наказі про призначення аудиторської перевірки. Звіт повинний бути складений на основі письмової інформації аудитора, у якій повинні міститися зведення про усі виявлені недоліки і порушення в обліку й звітності, а також виділятися ті помилки і виправлення які можуть уплинути на вірогідність звітності з посиланнями на законодавчі і нормативні документи. Письмова інформація заповнюється в двох екземплярах, один із яких передається головному бухгалтеру і керівнику для ознайомлення виявлення можливих розбіжностей і врегулювання спірних положень, а інший використовується для написання звіту, після чого він передається в архів. У письмовій інформації повинні міститися: ПІБ аудитора чи склад групи аудиторів, реквізити перевіряемого підрозділу, перелік посадових відповідальних за ведення бухгалтерського обліку і складання звітності, період часу до якого відноситься перевірена

документація, інформація про методику перевірки (які напрямки бухгалтерського обліку підлягали перевірці, яка бухгалтерська документація була перевірена суцільним методом, а яка вибірково, на основі яких принципів проводилася перевірка), інформація про усі виявлені недоліки і порушення, інформація про найбільші істотні порушення в обліку, які значно спотворюють звітність, рекомендації з поліпшення податкового планування з метою оптимізації оподаткування [43].

При наступних перевірках повинні бути дані аналіз і оцінка виконання чи виправлення зауважень по фактах попередніх перевірок. Письмова інформація підписується всіма аудиторами, хто проводив перевірку. На підставі письмової інформації складається звіт, що за структурою в основному повторює письмову інформацію.

Відповідно до аудиторського стандарту аудиторський звіт повинний складатися з вступної, аналітичної і підсумкової частин [43].

Вступна частина аудиторського висновку містить: назву документа в цілому, дату і місце складання, підстава проведення перевірки (наказ керівника підприємства, протокол рішення засновників), проведення перевірки, прізвища, імена і по батькові осіб, що приймали участь в перевірці, прізвища, імена і по батькові посадових осіб, відповідальних за діяльність підрозділу, період перевірки, які питання були піддані документальної і фактичній перевірці.

Аналітична частина адресується посадовій особі, що призначила перевірку і повинна включати: найменування підрозділу, об'єкти аудита, виклад результатів перевірки, загальну оцінку дотримання законодавства і встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку, оцінку оформлення господарських операцій і їхнє відображення в бухгалтерському й оперативному обліку, істотні порушення конкретних нормативно-правових актів, арифметичні, логічні, документальні і речовинні докази встановлених порушень; прізвища, імена, по батькові і посади осіб, що допустили порушення, грошовий і кількісний вираз негативних наслідків порушень.

Підсумкова частина аудиторського документа містить оцінку аудитора виробничо-фінансової діяльності підрозділу і ведення бухгалтерського обліку, а також пропозиції по усуненню виявлених порушень, рекомендації підрозділу по усуненню недоліків до ухвалення рішення по перевірці посадовою особою, що призначила перевірку.

При викладі своєї думки аудитор повинний дотримувати строгої об'єктивності, не допускати необґрунтованих тверджень, висновків і оцінок діяльності окремих осіб чи перевіряемого підрозділу і записувати обвинувальні формулювання. Зауваження про недоліки і порушення, отримані з усних чи письмових заяв окремих облич, у звіт включати не можна. Кожен відбитий у ньому факт повинний бути всебічно перевірений аудитором. Якщо керівник підрозділу чи інша посадова особа підрозділу має заперечення чи зауваження за матеріалами проведеної перевірки, вона повинна підписати документ про перевірку й одночасно прикласти до нього свої письмові заперечення чи зауваження. У тих випадках, коли необхідно прийняти термінові міри до усунення виявлених порушень, складаються проміжні аудиторські звітні документи, що направляються керівникам, що назначили перевірку, з наступним включенням них у загальний документ про перевірку.

Проміжні звітні документи аудитора складаються безпосередньо в ході аудиторської перевірки на тих ділянках роботи підприємства, де розкриті

### *Висновки до розділу 3*

Проведення аудиту готової продукції на ТОВ «Стронгдрінк», наштовхнуло на такі висновки:

1. Система внутрішнього контролю - це правила та заходи, які забезпечують правильне та гармонійне функціонування підприємства, що значно спрощує досягнення визначених завдань та стратегічних цілей та планів стосовно діяльності даної установи. Середовище контролю висловлює загальне ставлення управлінського персоналу та безпосередньо директора до системи внутрішнього контролю та її важливості під час господарської діяльності.

2. Одним із основних завдань контролю ведення підприємницької діяльності є вплив безпосередньо на процеси виробництва, для того, щоб виготовити максимально якісну продукцію, таким чином забезпечити собі велику конкурентоспроможність на ринку, що є запорукою успішного ведення бізнесу. Саме для забезпечення цієї успішності і проводиться аудит, основними завданнями якого є: перевірка правильності та оформлення документів, які стосуються виробництва та реалізації готової продукції та перевірка правильності відображення цих операцій у бухгалтерському і податковому обліку.

3. Запорукою правильного проведення аудиторської перевірки є дотримання прийнятої послідовності дій: формулювання мети, чітких завдань аудиторської перевірки, виявлення предмету та об'єкту аудиту, після проведення тесту внутрішнього контролю обрання методу організації аудиту та створення плану, який поділено на три етапи: знайомство з організацією підприємства, проведення перевірки та формулювання звіту аудитора, який може бути чотирьох видів: позитивний, умовно-позитивний, негативний або взагалі відмова від надання висновку (при наявності грубих порушень).

4. У ході аудиторської перевірки ТОВ «Стронгдрінк» було створено ряд рекомендацій стосовно вдосконалення аналізу та проведення внутрішнього аудиту готової продукції на цьому підприємства.

Зацікавленість у виконанні сформульованих рекомендацій, може мати дуже істотний вплив на діяльність підприємства в цілому і поліпшення його фінансового становища, так як вже неодноразово було помічено відхилення у фактичній наявності та у обліку, що може мати декілька причин, які потрібно проаналізувати керівництву та прийняти рішення стосовно вирішення цієї ситуації.



## ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі визначено основні поняття та встановлені проблеми теорії та практики бухгалтерського обліку та аудиту виробництва та реалізації готової продукції промислового підприємства. Актуальність і значимість розгляду обліку готової продукції та її продажу в тому, що результатом концепцію діяльності будь-якого виробничого підприємства чи організації є виготовлення готової продукції, виконання робіт чи надання послуг.

Предмет дослідження - операції підприємства з надходження та реалізації готової продукції.

Об'єкт розроблення – ТОВ «Стронгдрінк», з прикладу діяльності якого розглядається бухгалтерський облік і аудит операцій, пов'язаних з випуском і продажем готової продукції.

Мета роботи – дослідження і узагальнення теоретичних та практичних аспектів обліку й аудиту надходження та реалізації готової продукції.

Проведені дослідження дозволили зробити такі висновки й пропозиції:

1. Щоб позбутися розбіжностей в оцінці готової продукції, необхідно визначати відхилення між фактичною й умовною вартістю продукції після формування калькуляції, та скласти виправні проводки: Дт 26 «Готова продукція»; Кт 23 «Виробництво» (якщо фактична собівартість готової продукції перевищує умовну вартість). Або сторнувати такий запис, якщо фактична собівартість виявиться меншою від умовної вартості.

2. Доцільно до рахунку 26 «Готова продукція» відкрити два субрахунки: 261 «Готова продукція за обліковими цінами»; 262 «Відхилення фактичної виробничої собівартості готової продукції від облікової ціни». Необхідність виокремлення зазначених субрахунків пояснюється тим, що в аналітичному обліку можливе відображення готової продукції за обліковими цінами, а надходження та відпуск готової продукції в синтетичному обліку - за фактичною виробничою собівартістю; при цьому облікові записи в системі

рахунків можуть бути різними. Одночасно потрібно відобразити суму відхилень, яка виникає між фактичною виробничою собівартістю готової продукції та її вартістю за обліковими цінами. Якщо фактична собівартість готової продукції виявиться вищою, ніж її вартість за обліковими цінами, то додатково слід сформулювати запис: Дт 261 «Готова продукція за обліковими цінами»; Кт 262 «Відхилення фактичної виробничої собівартості готовою продукції від облікової ціни».

При від'ємному значенні відхилення запис на рахунках обліку буде зворотнім: Дт 262 «Відхилення фактичної виробничої собівартості готової продукції від облікової ціни»; Кт 261 «Готова продукція за обліковими цінами».

3. Облік готової продукції здійснюється на основі первинних документів – актів, накладних, відомостей випуску продукції; документів, що засвідчують якість. Один з таких документів - оборотно-сальдова відомість за рахунком 26 «Готова продукція». Цей документ характеризує інформацію щодо оборотів і залишків готової продукції. Однак, цього недостатньо, тому доцільно на підставі первинних документів складати реєстри документів з реалізації готової продукції. Реєстри необхідно формувати за напрямками реалізації, видами продукції, покупцями та замовниками. Щоденне заповнення цих реєстрів дасть змогу здійснювати оперативний контроль за реалізацією продукції, застосуванням цін та їх змінами, надходженням виручки.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бутинець Т. А. Управлінський контроль та його елементи //Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2010. – №. 1 (51). – С. 31-37.
2. Морозова-Герасимович Н. А. Управлінський облік і аналіз затрат на забезпечення якості продукції (на прикладі плодоовочеконсервних підприємств України) : дис. – К. : НА Морозова-Герасимович, 2013.
3. Бутинець, Ф. Ф., Горелкін, В. Г., Кузьмінський, А. М., Завгородній, В. П., Зубілевич, С. Я., Ткаченко, М. Т., & Голов, С. Ф. Методика аналізу розрахунків зобов'язань з персоналом підприємства в умовах застосування сучасних інформаційних технологій // Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.2018. С. 344
4. Єфіменко В. І. Напрямки гармонізації бухгалтерського обліку та звітності в Україні //Фінанси, облік і аудит. – 2017. – №. 18. – С. 278-284.
5. Жиглей І. В. Еволюція бухгалтерського обліку в контексті розвитку соціальних відносин //Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2009. – №. 1 (13). – С. 63-74.
6. Валуєв Б. І., Кужельний М. В., Озеран В. О. Облік і внутрішній контроль діяльності підприємств в умовах використання комп'ютерних технологій: управлінський аспект. – 2015.
7. Жук В. М. и др. Особливості обліку виробничих запасів при використанні П (С) БО та МСФЗ/Холостова ЮВ //Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2013. – №. 52. – С. 243.
8. Мурашко В. М., Мурашко О. В. Оцінка активів, облік і контроль на підприємствах малого бізнесу //Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2019. – №. 4. – С. 47.
9. Сук Л. К., Сук П. Л. Бухгалтерський облік: Навч. посіб //К.: Знання. – 2018. – Т. 507.

10. Завгородній В. П., Савченко В. Я. Бухгалтерський облік, контроль і аудит в умовах ринку //К.: БМУ Інформ. – 1995.
11. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб //К.: КНЕУ. – 2006. – Т. 526.
12. Безруких П. С. Облік та калькулювання собівартості продукції //М.: Фінанси. – 2015. – С. 205.
13. Дж. Блейк Креативний облік–загроза професії та суспільству //Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – №. 1. – С. 31-42.
14. Нидлз Б. Принципы бухгалтерского учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл; пер. с англ.; под. ред. Я.В.Соколова. – М.: Финансы и статистика, 1993. – 496 с.
15. Палій В. Ф. Управлінський облік: організація та функціонування: Навч. посіб //К.: ЦУЛ. – 2017.
16. Загородній А.Г., Партин Г.О. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики.- К.: Знання, 2014.- 377с.
17. Должанський М.І., Должанський А.М. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. - Львів: ЛБІ НБУ, 2013.- 494с.
18. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку.- К.: А.С.К., 2003.- 266с.
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 246 від 20.10.1999 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
21. Значення оцінки вартості в обліку запасів товарно-матеріальних цінностей на підприємстві. Бухгалтерський облік і аудит. 3/2012 С. 25 – 40

22. Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ua-region.com.ua/00190911>
23. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.11.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>;
24. Наказ Міністерства Юстиції України від 12.04.2012 року №578/5 «Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій із зазначенням строків зберігання». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0571-12>
25. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії.- К.: ВД «Професіонал», 2014.- 180с
26. Косміна Р.М. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. - Київ: Вища школа, 2013.
27. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. № 879 від 02.09.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
28. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський облік на підприємствах України з різними формами власності: Навчальний посібник. 3-тє видання., доп. і перероб. - К.: А. С. К., – 2012. – 860 с.
29. Пушкар М.С Фінансовий облік / М.С Пушкар - Тернопіль: Карт-бланш, 2002. - 628 с.
30. Верига Ю.А. Фінансовий облік [текст]: навч. посіб. / Ю.А. Верига, Т.В. Гладких, М.М. Орищенко.– К.: « Центр учбової літератури», 2017. – 438 с.
31. Петришина Н.С. Проблеми обліку готової продукції та її реалізації [Електронний ресурс] / Н.С. Петришина, Р.В. Перун // ПВНЗ «Хмельницький економічний університет». – 2014. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.

32. Кисіль Н.М. Методологічні аспекти обліку готової продукції на підприємствах / Н.М. Кисіль, Н.І. Колінько // Збірник науково технічних праць Українського державного лісотехнічного університету. – 2012. – Вип.14. – С. 145 – 150.

33. Мешко Н.П. Трансформація процесів управління реалізації готової продукції в умовах переходу до ринку : автореф. дис.на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук: спец. 08.02.03; Дніпропетр. держ. ун-т. — Дніпропетровськ, 2010г. — 20 с.

34. Яровенко Т.С., Чернова А.І. Удосконалення методології бухгалтерського обліку готової продукції / Т.С. Яровенко, А.І. Чернова // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». – 2013. – № 7 (2). – С. 195–200.

35. Бондаренко Н.О., Понікаров В.Д., Попова С.М. Аудит суб'єктів підприємницької діяльності: навч. посіб. - К.: ЦНЛ, 2004. - 300 с.

36. Гончарук Я.А., Рудницький В.С. Аудит. - Львів, Оріяна-Нова, 2014.-292 с.

37. Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами. — К.: Знання, 2005.-247 с.

38. Давидов Г. М. Аудит: Підручник. - К.: Знання, 2014. - 511 с.

39. Бурцев Володимир. Внутрішній аудит компанії/ Володимир Бурцев // Круглий стіл. - 2014. - № 3. - С. 19-24.

40. Білоусов А. Внутрішній аудит : перспективи розвитку і методика організації на підприємствах України/ А.Білоусов // Бухгалтерський облік і аудит. - 2011. - № 2. - С. 54-57.

41. Бичкова С.М. Аудиторская деятельность. Теория и практика. (Серия «Учебники для вузов. Специальная литература»). - СПб.: Изд. «Лань», 2011.

42. Максимова В. Принципова модель внутрішнього аудиту (на прикладі виробничих запасів)/ В.Максимова // Бухгалтерський облік і аудит. -2017.-№ 12.-С. 52-55.

43. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : [навч. посібн.] / В. В. Сопко. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2012. – 578 с.
44. Хонгрєн Ч. Т. Бухгалтерський учєт: управлєнчєский аспект. / Ч. Т. Хонгрєн, Дж. Фостєр / Пер. с англ. под ред. Я. Соколова. – М. : Финансы и статистика, 2010. – 416 с.
45. Глушков И.Е. Бухгалтерський учєт на сєвременном предпрїятии / Глушков И.Е. - М: Конус, 2011 г. – 208 с.
46. Федосова Т.В. Бухгалтерський учєт / Т.В. Федосова- Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2007 г. - 364 с.
47. Ламыскин И.А. Бухгалтерський учєт: [учєбник] / Ламыскин И.А. - М., 2016 г. – 249 с.
48. Кожинов В.Я. Бухгалтерський учєт. Пособие для начинающих / Кожинов В.Я. - М., 2011г. – 152 с.
49. Черєп А. В. Управлїння витратами суб'єктів господарювання : [Монографїя] / А. В. Черєп. – Ч.1. – Х. : ВД „ИНЖЕК”, 2006. – 368с. 96. Чубко О. Бухгалтерський облік оплати праці / О. Чубко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 4. – С.36-44.
50. Юровский Б. Себєстоимость продукции / Б. Юровский // Планирование. Учєт. Анализ. – Харьков, 2012. – № 6. – 203 с. 98. Юрчєнко К. Мєтодика розподїлу непрямих витрат виробництва / К. Юрчєнко // Вісник Податкової служби України. – 2017. – № 39. – С. 28–30.
51. Яромоленко В. П. Собївартїсть – об'єктивна економїчна категорїя / В. П. Яромоленко // Бухгалтерїя в сїльському господарствї. – 2018. – № 8. – С. 8- 13.